

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

2
2022

4,20 €

TEMA MESECA
Paragornišтво

Z NAMI NA POT
V senci vladarja Visokih Tur

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – **AKCIJA**

PRAVLJICA O GAMSKU VILIJU IN GORSKIH ROŽICAH, Stanka Klakočar

Naj razložimo, kdo je naš Vili in kje živi. Nekaj je gotovo: ni podoben žabi, niti lisici, še manj pa kokoši. No, pa še marsikateri živali ni niti malo podoben. Gamski, kakršen je Vili, živijo v gorah, v strmih skalnih robovih. Spretno skačejo in tečejo. Pomlad se je prevesila v poletje in pouk v gamsji šoli se je končal. Sošolci so se razkropili. Nekateri prijatelji so se vrnili v svoje trope, drugi so se preselili, nekateri pa so le odšli s trebuhom za boljšo pašo. »Le s kom se bom zdaj igral?«

Format: 165 x 240 mm, 32 stani, šivano 2 x z žico

CENA: V času od 15. 2. do 15. 3. 2022 lahko knjižico o gamsku Viliju kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 4,95 €* (redna cena: 9,90 €*).

*DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.

-50%

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

Z ZNANJEM DO ZVEZD:

Slovenska šola za nepalske gorske vodnike,
zbrala in uredila Mojca Volkar Trobevšek

Dvojezična monografija *Z znanjem do zvezd: Slovenska šola za nepalske gorske vodnike* je posvečena Alešu Kunaverju ter vsem vodjem, inštruktorjem, zdravnikom in podpornikom 40-letnega delovanja slovenske šole za gorske vodnike v Nepal. Knjigo bogatijo številne fotografije iz Mananga, skice in načrti o nastajanju šole, kratka zgodovina slovenskega himalajizma v Kunaverjevem obdobju in učni načrt šole.

Format: 200 x 260 mm; 304 strani, trda vezava (italijanska), raven, šivan hrbet

Cena: 39,90 €

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
122. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 42 EUR, 66 EUR za tujino, posamezna številka 4,20 EUR, poletna številka 4,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Ledeno kraljestvo: slap Peričnik

Foto Peter Štrgar

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Sem tega res sposoben?

Januarski konec tedna, ko je v enem samem vikendu v gorah umrlo kar šest ljudi, bo šel v tragično statistiko. Taki dogodki vsem tistim, ki sledimo dogajanju v gorah, nedvomno ostanejo v spominu. V reševalskih vrstah je še kako svež lanski konec tedna v februarju, ko je umrlo pet gornikov, da ne omenjam starejših tragedij: Turske gore leta 1997 (5 mrtvih), plazu leta 1977 na Zelenici (6 mrtvih), plazu pod Storžičem leta 1937 (9 mrtvih), pa še bi se našli podobni primeri. V lanski novembrski številki Vestnika je France Malešič opisal tri najhujše alpinistične nesreče v letih 1942, 1950 in 1952.

Če je le za en primer januarske smrti vzrok bolezen, lahko za vseh ostalih pet štejemo zdrs in padec. Gorske nesreče so vsekakor posledica razmer v gorah. Mediji ta konec tedna v začetku februarja, ko pišem uvodnik, poročajo o kar desetih smrtnih primerih v plazu v Avstriji. Že če le pokukamo čez mejo, je na severni strani Karavank precej več snega, kot ga je pri nas, kjer je bila zadnja obilnejša pošiljka že lanskega oktobra. Torej povsem drugače. Za severno mejo plazovito, pri nas trdo in ledeno. Zima ima pač svoje specifiko, ki jo spoznamo šele po določenem času, preživetem v gorah, in po temeljitem sledenju zimskih razmer ter podatkov – od temperatur in padavin do vetra in drugih.

Statistika gorskih nesreč zadnjega desetletja kaže nenehno rast; če jih je bilo leta 2013 še 392, jih je bilo leta 2021 že 625. V gorah je vedno več ljudi, ne le poleti, tudi pozimi. Tako je, kot pravi Jani Bele, včasih so bili pozimi v gorah le alpinisti, danes ni več tako. Planinska zveza in Gorska reševalna zveza se neprestano trudita za ozaveščanje obiskovalcev gorskega sveta, za kar jim gre vsa zahvala. Tudi pri naši reviji poskušamo z vrsto izobraževalnih vsebin prispevati k boljšemu poznavanju gora. Ravno ta nesrečni januarski vikend je bil vzrok, da smo na pogovor povabili gorskega reševalca Klemna Volontarja (glej prispevek na strani 46), ki je podal nekaj izkušenj iz svojega dolgoletnega gorskega udejstvovanja ter gorskega vodnika Miha Habjana. Predlagam tudi branje prispevka gorskega vodnika Mitje Šorna, ki smo ga poobjavili tudi na spletni strani www.pzs.si.

A nesreče se še kar dogajajo. Sprašujem se, koliko teh reči, ki jih vsi skupaj objavljamo, sploh pride do ljudi, ki hodijo v gore. Kje vsi ti obiskovalci dobijo informacije, kam na pot, kakšne so razmere, kakšno bo vreme ... Bojim se, da mnogo tega dobijo na družbenih omrežjih. Vendar so pogosto te informacije tudi pristranske, zavajajoče in s tem neobjektivne. Strinjam se s Klemnom, da so družbena omrežja prinesla vrsto koristnih reči, po drugi strani pa naredijo tudi veliko škode, saj bralci objave upoštevajo kot objektivne, čeprav v resnici niso. Poleg tega nehote in po nepotrebem v nas spodbujajo tekmovalnost, ki je Slovencem tako ljuba, in tako se lahko kaj kmalu znajdemo v okoliščinah, ki jim nismo dorasli. Res je, kot pravi Klemen, derezice niso DEREZE, pač pa so le navadne verigice. Sam jih uporabljam na Veliki planini pri reševanju na pomrzjenih poteh, nikoli pa ne za severno stran Raduhe, kjer hodiš po trdih klozah in kjer so tisti z verigicami nevarno zdrsavali, kakor sem videl nedavni vikend.

Mislim, da veliko več od tega, kar pač počnemo, ne moremo narediti: stalno ponavljati in opozarjati na razmere, na to, kako se pripraviti, kako se obnašati v gorah ... Konec koncev je odločitev o tem, kam se bo kdo podal, s kom, s kakšno opremo ..., vedno v rokah vsakega posameznika. Predlagam vam, če ste kdaj v dilemi, da se umaknete iz »trušča«, ki ga ustvarjajo Facebook in podobne strani, ter sami sebe v samoti iskreno vprašate: Ali sem te ture res sposoben? Je to res moj cilj? S to opremo, ki jo imam? S tem znanjem? Morda pa vaš notranji glas ne bo tako prepričan, kot je vaš razum. Veljalo bi ga večkrat poslušati. Notranji glas mislim.

Vladimir Habjan

1 **UVODNIK** **Sem tega res sposoben?**

Vladimir Habjan

4 **PARAGORNIŠTVO** **Imeti možnost in postati navdih**

Jurij Ravnik

8 **Bilo je vredno napornega dela**

Jurij Ravnik

13 **Jurček Nowakk, vodja Odbora inPlaninec PZS**

Zdenka Mihelič

16 **Spomin na prehojene poti**

Rok Janežič

18 **DRUGAČNE POTI** **Topli namigi za hladnejše dni**

Majda Debeljak

22 **INTERUJU** **Matjaž Jeran**

Mire Steinbuch

27 **KOLUMNA** **Triglav: promet, tretji apokaliptični jezdec**

Tomaž Hrovat

30 **DOŽIVETJE** **Naša četica koraka ... na Lourenc**

Milka Bokal

32 **Z NAMI NA POT** **U senci vladarja Visokih Tur**

Mitja Peternel

43 **PLANINČKOV KOTIČEK** **Ob polni luni**

Kristina Menih

VARNEJE V GORE

46 Pohodništvo ni gornišтво

Zdenka Mihelič

KOLUMNA

50 Eh, za fuzbal se pa tko' rab' sam' žoga

Miha Habjan

PO PLANINSKIH POTEH

52 Štiridnevno potovanje

Nino Fijačko

ZGODOVINA

56 Varstvo Alp!

Marija Mojca Peternel

SPOMINI

58 Bejbe

Lidija Honzak

HUMOR

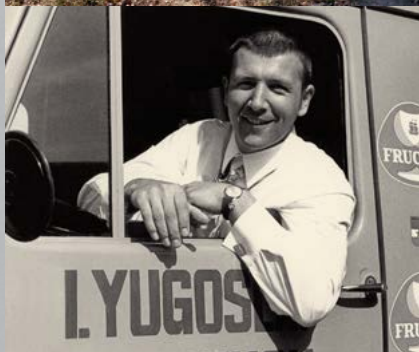
59 Eno pivo, prosim!

Dušan Škodič

GORSKO REŠEVANJE

62 Kolesarska zgodba

Vladimir Habjan

VARSTVO NARAVE

65 Zimsko cvetenje

Ivan Premrl

DOŽIVETJE

66 Pet zakladnic velikega snega

Magda Šalamon

VARSTVO NARAVE

70 Narava kliče na pomoč

Marija Lesjak

JUBILEJ

72 Izток Belehar

Franc Ekar

74 NOVICE IZ VERTIKALE

75 ŠPORTNOPEZALNE NOVICE

76 LITERATURA

78 PLANINSKA ORGANIZACIJA

80 FILM

80 V SPOMIN

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

**PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ
KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA
NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV
NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.**

**SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUF OV DOM
LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN**

NOVA KBM

0400 1004 7070 066.

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

